

ข่าวหนังสือพิมพ์ประจำวัน ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐
โดย กองสารนิเทศและประชาสัมพันธ์

กองสารนิเทศและประชาสัมพันธ์ขอเสนอข่าวและบทความที่เกี่ยวข้องกับศาลยุติธรรม
และกระบวนการยุติธรรม ซึ่งได้ทำการตรวจจากหนังสือพิมพ์รายวัน ฉบับวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐
ดังต่อไปนี้

- “ขงชื่อ ‘ศิริชัย’ นั่งปร.ศาลฎีกา” จากหนังสือพิมพ์มติชน
- “กระบวนการยุติธรรมกับความคุ้มค่าทางสังคม” จากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

	MATICHON INFORMATION CENTER	Subject Heading :
Source : มติชน		
Date : 23 มี.ย. 2560	Page : 11	No: 60217654

ชงชื่อ 'ศิริชัย' นั่งปธ.ศาลฎีกา

เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน นายสืบพงษ์ ศรีพงษ์กุล โฆษกศาลยุติธรรม เปิดเผย ภายหลังจากการประชุมคณะอนุกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม (อนุ ก.ต.) ว่า คณะอนุ ก.ต.ทั้ง 21 คนร่วมพิจารณารายชื่อบุคคลผู้ มีคุณสมบัติเหมาะสมสมควรเสนอรายชื่อ เป็นประธานศาลฎีกา โดยมีการเสนอชื่อนาย ศิริชัย วัฒนโยธิน ประธานศาลอุทธรณ์ ที่มีอาวุโสสูงสุด แต่การประชุมเพื่อพิจารณายัง ไม่ได้ข้อสรุป โดยอนุ ก.ต.ต้องประชุมกันอีก ครั้งในวันที่ 26 มิถุนายน เวลา 09.00 น. เพื่อให้ได้ข้อสรุปและเสนอบัญชีรายชื่อต่อ ก.ต. ที่ มีกำหนดนัดประชุมเพื่อสรรหาประธานศาล

ฎีกาในวันที่ 3 กรกฎาคมนี้ ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ขั้นตอนการเสนอ บัญชีรายชื่อผู้มีคุณสมบัติดำรงตำแหน่ง ประธานศาลฎีกาจะเสนอชื่อตุลาการที่มี คุณสมบัติเหมาะสมเพียงคนเดียวเพื่อให้ ก.ต.ชุดใหญ่ลงมติเลือกโดยในที่ประชุมไม่ อาจเสนอชื่อตุลาการคนอื่นเพื่อที่จะเป็นแคน ดิเดด แต่หากการเสนอชื่อบุคคลในครั้งแรก ไม่ผ่านการลงมติในที่ประชุมของ ก.ต.จะ ต้องพิจารณาเสนอชื่อตุลาการที่มีคุณสมบัติ ที่มีความเหมาะสมขึ้นมาใหม่ที่จะพิจารณา ทั้งลำดับอาวุโสและคุณสมบัติทุกด้านรวมถึง การปฏิบัติราชการ

กระบวนการยุติธรรม กับความคุ้มค่าทางสังคม

หน้าต่างความคิด

เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว
กวีภักดิ์ คุรุรัตน์

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

เป้าหมายหลักของกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะกระบวนการยุติธรรมทางอาญา คือ การสร้างความสงบสุขและปลอดภัยให้กับประชาชน มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้หลายหน่วยงาน แต่ละหน่วยงานมีกิจกรรมและโครงการของตัวเองเพื่อให้สามารถทำงานตามความรับผิดชอบให้ดีที่สุด อย่างไรก็ตามงานในลักษณะนี้เป็นงานที่เห็นการจ่ายเงินออกชัดเจน แต่ภาพของสิ่งที่ได้รับยังมีความคลุมเครือ จึงอาจทำให้เกิดคำถามได้ว่า เม็ดเงินที่ลงไปนั้นคุ้มค่าแค่ไหน และจะวัดความคุ้มค่าออกมาได้อย่างไร

ในกรณีของกระบวนการยุติธรรมทางอาญานั้น แต่ละหน่วยงานมีหน้าที่ความรับผิดชอบแตกต่างกันออกไป การจะวัดความคุ้มค่าจึงจะต้องดูลักษณะการทำงานของหน่วยงานเป็นหลัก

อย่างไรก็ตาม หากมองด้วยหลักเศรษฐศาสตร์แล้ว สิ่งที่หน่วยงานเหล่านี้

ดำเนินการเป็นบริการสาธารณะที่ไม่ได้ผ่านตลาดทำให้ไม่มีราคาที่จะนำมาอ้างอิงได้วิธีการประเมินจึงต้องเป็นการตีมูลค่าทางอ้อมจากประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการนั้นเทียบกับต้นทุนที่เกิดขึ้น เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนขึ้น จะขอยกตัวอย่างของโครงการที่ต้องใช้การประเมินมูลค่าแบบนี้เป็นการตีความจำนวน 2 เรื่อง

เรื่องที่ 1 การใช้กล้องติดตามตัว หรือ Electronic Monitoring (EM) แทนการคุมขังการประเมินความคุ้มค่าจะดูว่าการที่ถูกคุมขังไม่สามารถออกไปทำงานได้ จะส่งผลต่ออนาคตของเขาอย่างไร ซึ่งมีทั้งรายได้ โอกาสได้งาน ภาระในการดูแลครอบครัวสิ่งเหล่านี้สามารถตีค่าออกมาเป็นเงินได้ เช่น ถ้าก่อนถูกคุมขังเขาทำงานทุกวัน ได้เงินวันละ 400 บาท เมื่อถูกคุมขัง 365 วัน เขาก็จะสูญเสียรายได้ $400 \times 365 =$

อัตราผลตอบแทนทางสังคมของโครงการในกระบวนการยุติธรรม

หน่วย : %

Anton, P. A., and J. Temple (2007)	130.83
Alabama Civil Justice (2014)	153.89
Save The Children (2015)	210.47
Byrnes, J. (2015)	201.58
เฉลี่ย	174.19

ที่มา : เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว, กวีภักดิ์ คุรุรัตน์ และคณะ (2559)

146.000 บาท เมื่อนำค่าติดตามตัวมาทำให้ทำให้เขาสามารถกลับไปทำได้ ก็เท่ากับว่าเขาจะได้เงิน 146,000 บาท นอกจากนั้นแล้ว การที่เขาไม่ต้องถูกคุมขัง รัฐก็ไม่ต้องจ่ายค่าอาหาร ประหยัดค่าน้ำค่าไฟ ประหยัด

ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร ประโยชน์ทั้งหมดนี้รวมกัน หากเทียบกับต้นทุนการจัดซื้อ EM แล้วมีค่าสูงกว่า ก็แสดงว่าโครงการนี้มีความคุ้มค่าทางสังคม

เรื่องที่ 2 การส่งเสริมให้ชุมชนช่วยกันดูแลพื้นที่เพื่อลดปัญหาการลักทรัพย์
การลักทรัพย์แต่ครั้งสามารถตีมูลค่าความเสียหายออกมาเป็นตัวเลขได้ ไม่ว่าจะเป็นมูลค่าทรัพย์สินที่ถูกขโมยไป ความเสียหายต่อบ้านเรือน หากมีการบาดเจ็บก็ยังสามารถรวมค่ารักษาพยาบาลและรายได้ที่เสียไปในช่วงพักรักษาตัวมาเป็นความเสียหายได้ด้วย เมื่อชุมชนช่วยกันสอดส่องดูแลจนอาชญากรรมลดลง ผลตอบแทนที่ได้จะเท่ากับมูลค่าความเสียหายที่สามารถป้องกันได้ หากมีมูลค่ามากกว่าค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นต่อชุมชน ก็ถือว่าโครงการนี้มีความคุ้มค่าทางสังคม

เรื่องที่ 3 การระงับข้อพิพาทด้วย

กระบวนการยุติธรรมทางเลือก โดยปกติเมื่อเกิดคดีที่มีการยอมความได้แต่ไม่ได้มีการเจรจากันหรือเจรจากันแล้วแต่ตกลงกันไม่ได้ ก็ต้องมีการนำคดีเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ซึ่งจะต้องมีการดำเนินการหลายขั้นตอน เช่น การเก็บข้อมูลพยานหลักฐาน การทำสำนวน การขึ้นโรงขึ้นศาล และหากมีค่าตัดสินถึงที่สุดแล้วต้องมีการจำคุกก็มีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นอีก แต่เราสามารถนำกระบวนการยุติธรรมทางเลือกเพื่อไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้จบลงได้ สิ่งเหล่านี้จะไม่เกิดขึ้น

หากค่าใช้จ่ายที่ประหยัดได้จากการไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการมีค่ามากกว่าค่าใช้จ่ายในการเจรจาไกล่เกลี่ยก็แสดงว่าโครงการนี้มีความคุ้มค่าทางสังคมเช่นกัน ซึ่งในกรณีนี้ ผู้เขียนและคณะผู้วิจัยได้ทำการประเมินเบื้องต้นไว้ว่ากระบวนการยุติธรรมทางเลือกสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายได้ประมาณ 200 ถึง 300%

โดยภาพรวมแล้ว งานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการทำโครงการของหน่วยงานยุติธรรมยังคงมีจำนวนน้อยตารางที่แสดงไว้เป็นตัวอย่างของการศึกษา

ในต่างประเทศที่ทำการประเมินอัตราผลตอบแทนทางสังคม ซึ่งจะเห็นได้ว่าโครงการในกระบวนการยุติธรรมจะมีอัตราผลตอบแทนทางสังคมโดยเฉลี่ยประมาณ 174% นั่นหมายความว่า เงินทุก 1 บาทที่ลงไป จะได้ผลตอบแทนคืนมาประมาณ 1.74 บาท

แม้ว่าใจความสำคัญของบทความนี้จะเป็นการแสดงให้เห็นวิธีการคิดด้านเศรษฐศาสตร์ที่นำมาประยุกต์ใช้กับการประเมินความคุ้มค่าของโครงการด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญา แต่สิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารออกไปก็คือ การทำโครงการของภาครัฐ ไม่ว่าจะหน่วยงานไหนก็ตาม จำเป็นต้องมีการศึกษาในเรื่องนี้ควบคู่ไปกับการศึกษาด้านอื่น

เพราะข้อมูลที่ได้จะเป็นหนทางในการตอบคำถามของสังคมได้ว่า เงินแต่ละบาทที่ลงไปได้ประโยชน์แค่ไหน เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดสรรงบประมาณของภาครัฐให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ถือว่าเป็นก้าวสำคัญอีกก้าวหนึ่งของการสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนให้กับประเทศไทยในระยะยาวอย่างแท้จริง